

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра соціології



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан соціологічного факультету

 Олена МУРАДЯН

30 червня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«НЕНАДІЙНІСТЬ ЖИТТЯ У ГЛОБАЛЬНОМУ СВІТІ»**

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти \_\_\_\_\_ перший (бакалаврський) \_\_\_\_\_

галузь знань \_\_\_\_\_

(шифр і назва)

спеціальність \_\_\_\_\_

(шифр і назва)

освітня програма \_\_\_\_\_

(шифр і назва)

спеціалізація \_\_\_\_\_

(шифр і назва)

вид дисципліни \_\_\_\_\_ Міжфакультетська (за вибором) \_\_\_\_\_

(обов'язкова / за вибором)

факультет \_\_\_\_\_

2023/2024 навчальний рік

«Ненадійність життя у глобальному світі»  
МФД

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою соціологічного факультету

28 червня 2023 року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

**Голіков Олександр Сергійович** - доктор соціологічних наук, доцент, професор закладу вищої освіти кафедри соціології соціологічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна

**Борисов Роман Ігорович** – кандидат соціологічних наук, старший викладач закладу вищої освіти кафедри соціології соціологічного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри соціології  
Протокол № 7 від 22 червня 2023 року

В.о. завідувачки  
кафедри соціології

Людмила СОКУРЯНСЬКА

Програму погоджено з науково-методичною комісією соціологічного факультету

Протокол № 9 від 26 червня 2023 року

Голова науково-методичної комісії  
соціологічного факультету

Юлія СОРОКА

## ВСТУП

### 1. Опис навчальної дисципліни

#### 1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Ненадійність життя у глобальному світі” є розширення професійної, методологічної, світоглядної та теоретичної ерудиції студентів з поглибленням різноманітності їхнього світогляду та озброєння їх знанням про специфіку глобалізаційних суспільств, економіки, культури.

#### 1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни “Ненадійність життя у глобальному світі” є

- вивчення основних економічних проблем життя у ненадійному глобальному світі;
- аналіз ключових тенденцій у політиці, що перетворюють глобальний світ на ризикований для кожної людини;
- опис основних передумов становлення глобального світу як світу динаміки, плинності та ризику;
- висвітлення основних тематичних та ідейних напрямки дослідження ненадійності життя у глобальному світі.
- пояснення ключових соціальних, економічних, політичних процеси глобального світу під кутом ненадійності життя на мікро-, мезо-, макро- та мегарівні;
- здійснення критичної рефлексії студентами свого місця, можливостей, обмежень, ризиків та шансів в глобалізованому просторі;
- не лише ознайомити студентів з основними проблематиками ненадійності життя в глобальному світі, але й розкрити його основні аспекти та виміри, показати історико-теоретичний контекст її виникнення та становлення, познайомитися із досвідом його аналізу в соціологічних, філософських, економічних, політологічних досліджень, проаналізувати логіку розвитку ненадійності життя в глобальному світі на мега-, макро-, мезо- та мікрорівнях.

#### 1.3. Кількість кредитів – 3 кредитів

#### 1.4. Загальна кількість годин – 90 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й, 3-й	-й
Семестр	
3-й, 5-й	-й
Лекції	
28 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
0 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
62 год.	год.
у тому числі індивідуальні завдання	
год.	

#### 1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з програмою навчання, здобувачі мають набути компетентності та демонструвати такі результати навчання:

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність до критики й самокритики, толерантність.

ЗК9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК13. Здатність до аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з її опонентами.

ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально.

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність застосовувати соціологічні поняття, концепції та теорії для інтерпретації соціальних явищ і процесів.

ФК2. Розуміння базових закономірностей взаємодії індивідів, соціальних груп, спільнот та суспільств.

ФК3. Розуміння соціальних процесів, трендів, можливостей і викликів соціальних змін в Україні та світі.

ФК4. Здатність зіставити результати різних соціологічних досліджень.

ФК6. Здатність застосувати соціологічний дослідницький інструментарій.

ФК7. Здатність знайти соціальні дані у відкритому доступі, здійснити їх змістовне структурування й узагальнення.

ФК9. Здатність застосовувати знання галузевих соціологічних дисциплін для макро- і мікросоціологічного аналізу, побудови соціологічних моделей.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Давати визначення соціологічних понять і застосовувати соціологічні поняття, концепції та теорії для пояснення практичних ситуацій.

ПРН3. Описувати та застосовувати базові критерії науковості та об'єктивності досліджень.

ПРН4. Формулювати дослідницькі запитання та конкретизувати мету дослідження.

ПРН11. Узагальнювати та зіставляти результати різних досліджень.

ПРН12. Обґрунтовувати методологію та висновки власного дослідження.

ПРН20. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПРН22. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування завдань спеціальності, відтворювати факти (дати, події, принципи й закономірності суспільного розвитку), встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами, робити висновки, аргументувати свої думки.

Студент має знати:

- основні проблеми, пов'язані з економікою ненадійного світу в глобальних умовах;
- ключові тенденції у політиці, що перетворюють глобальний світ на ризикований;
- основні передумови становлення глобального світу як світу динаміки, плинності та ризику;
- основні тематичні та ідейні напрямки дослідження ненадійності життя у глобальному світі.

Студент має вміти:

- пояснювати ті чи інші соціальні, економічні, політичні процеси глобального світу;
- здійснювати критичне осягнення свого місця, можливостей, обмежень, ризиків та шансів в глобалізованому просторі;
- адаптовувати свої життєві практики для умов глобалізованої ненадійності;
- релятивізувати свої погляди, повсякденні практики та ідеологічні, політичні та ціннісні переконання відносно багатоманітності та плюральності глобального світу.

В результаті вивчення курсу студенти повинні

**знати** основні теоретичні та методологічні положення ряду концепцій, в яких досліджується феномен ненадійності життя (Н. Хомський, П. Бурдьє, Дж. Агамбен, Н. Кляйн, М. Фуко, Дж. Стігліц, Ж. Бодрийяр, Г. Стендінг, М. Лаццарато, З. Бауман, - основні проблеми, пов'язані з економікою ненадійного світу в глобальних умовах; ключові тенденції у політиці, що перетворюють глобальний світ на ризикований; основні передумови становлення глобального світу як світу динаміки, плинності та ризику;

основні тематичні та ідейні напрямки дослідження ненадійності життя у глобальному світі;

**вміти:** пояснювати ті чи інші соціальні, економічні, політичні процеси глобального світу; здійснювати критичне осягнення свого місця, можливостей, обмежень, ризиків та шансів в глобалізованому просторі; адаптовувати свої життєві практики для умов глобалізованої ненадійності; релятивізувати свої погляди, повсякденні практики та ідеологічні, політичні та ціннісні переконання відносно багатоманітності та плюральності глобального світу;

**мати навички** застосування категоріального ряду та методології аналізу ненадійності до аналізу різних сфер соціальної реальності, різних кейсів, випадків, прикладів та джерел.

## 2. Тематичний план навчальної дисципліни

### *Розділ 1. Життя у ненадійності*

#### **Тема 1. Історичні, соціокультурні, економічні, політичні, технічні передумови становлення феномену ненадійності життя в глобальному світі**

Падіння модерну за З. Бауманом. Модерн як простір надійності, гарантованості, порядку і самовпорядкування (З. Бауман «Актуальність Холокосту»). Соціальна держава як продукт модерну (У. Бек «Влада та її опоненти в епоху глобалізації»).

Становлення суспільства ризику. Ризик в соціологічних студіях (З. Бек «Суспільство ризику»). Н. Луман і категорія контингентності в можливостях дослідження ненадійності.

Глобальний капіталізм як місце виникнення і становлення ненадійності. Неоліберальні засади ненадійності. Критика неоліберального капіталізму (Д. Харві; Н. Хомські; Н. Кляйн; Бузгалін та Колганов; М. Хардт, А. Негрі; Валлерстайн «Після лібералізму»).

#### **Тема 2. Основні теорії глобальності та основні теорії ризику / ненадійності**

Ненадійність як багатоманітна категорія. Аспекти ненадійності: негарантованість, контингентність, неадійність, ризик, ризикованість, непостійність, мобільність, гнучкість, (про)активність, колонізація повсякденності (Ю. Хабермас), «колонізація ночі» роботою та колонізація вільного часу (Міхаель Дорфман, «У світі штучного дефіциту»); плинність (З. Бауман, «Плинна сучасність»); тиранія моменту (Т.Г. Еріксен «Тиранія моменту: швидкий і повільний час в інформаційну добу»); «в ногу з часом» (Г. Люббе).

Ненадійність як контингентність (Н. Луман): сутнісна характеристика соціального.

Ненадійність як онтологія (П. Вірно): існувати у множинності інших та інакових.

Ненадійність як негарантованість у глобальному світі. Дискурс мобільності та гнучкості як спосіб легітимації ненадійності.

### *Розділ 2. Ненадійність у житті*

#### **Тема 3. Економічні прояви ненадійності в умовах глобального світу. Відчуження в нових контекстах**

Економіка нерівності. «Ціна нерівності» за Дж. Стігліцем. Економіка породжує прекаріат (Г. Стендінг). «Новий небезпечний клас на порозі

глобального суспільства. Ознаки та практики прекаріату. Поширення прекаріату. Прекаріат як статус, як клас, як повсякденні практики, як ознака. Чому зростає прекаріат. «Політика раю» та «політика пекла» за Г. Стендінгом. Мігранти та міграція як важливий вимір ненадійності політекономічної глобалізації. Н. Кляйн «Безправні та тимчасові»

Економіка вимагає ненадійності. Негарантованість як стратегія (за П. Бурдьє). «Негарантованість всюди». Негарантованість як результат «продажу відчуття страху» (Ж. Рансьєр).

Неоліберальні виміри ненадійності світу. «Доктрина шоку» (за Н. Кляйн). Жертви неоліберальних експериментів: Чилі (за О. Тарасовим), Аргентина («брудна війна»). Неолібералізм як «звільнення» від соціальної держави, її зобов'язань та гарантувань.

Відчуження у нових контекстах. Відчуження від людської природи. Відчуження від власного мислення. Відчуження від комунікації та «віртуального тіла». Відчуження в світі логотипів та брендів (Н. Кляйн «No Logo»)

#### **Тема 4. Політичні прояви ризикованості буття сучасної людини: тероризм, війна, диктатури, тоталітаризми, політична алієнація**

Макрополітика ризикованості буття сучасної людини.

Війна як медіаакт та як симулякр (Ж. Бодрийяр «Війни в Затоці не було»).

Війна як «акт гуманізму» (Н. Хомськи «Новий воєнний гуманізм»). Війна як інструмент вирішення глобальних макропроблем за рахунок мікрорівнів та мікрорівневих акторів (Н. Хомськи «Як влаштований світ»).

Тероризм як функціональний для глобального капіталізму соціальний інститут (Ж. Бодрийяр «Прозорість зла»; «Дух тероризму»). Тероризм в нетерористичних практиках та проявах.

Різноманітність тоталітаризмів. Ліберальний тоталітаризм (Зоран Відоєвич).

Перспективи оруелівсько-еггерсівського світу: алармізм чи візіонерство?

#### **Тема 5. Культурні механізми конструювання та відтворення ризикованості, шансів, ненадійності**

Легітимація ненадійності через управління. «Згода тих, ким управляють» (за Н. Хомськи та Ф.Г. Гіддінгсом) як передумова стабільності принципово нестабільного та ризикованого. Ризикованість як спосіб культурного відтворення диференціації, інаковості, специфічності.

Дискурсеми гнучкості, мобільності, «неономадизму» як бодрийярівська «спокуса» ненадійністю (Ж. Бодрийяр «Суспільство споживання», «До критики політичної економії знаку»).



## **Тема 6. Соціоструктурні баланси ненадійності в глобальному світі**

Ненадійність втілюється в нових соціальних, соціоструктурних та соціокультурних різницях. Неомади (М. Маффесолі) в світі постмодерну. Неомадизм (за Ж. Атталі) в «еру грошей» як універсального еквіваленту цінності (Ж. Атталі «Коротка історія майбутнього», «Лінії горизонту», «Карл маркс: Світовий дух»).

Ненадійність та її отримувачі прибутку від ненадійності. «Капітал подорожує з кейсом, ноутбуком та телефоном» (З. Бауман).

## **Тема 7. Повсякденні практики людей під ударами глобальності та ризиків**

«Колонізація повсякденності» (за Ю. Хабермасом). Комодифікація дозвілля та вільного часу. Гібридизація вільного та професійного часу. Негарантованість повсякденна і повсюдна. Негарантована робота (Н. Чуйкова), негарантована медицина, негарантована освіта: мікронаслідки макронеолібералізації.

Біополітичні наслідки в повсякденних ненадійностях. Ненадійність у взаємодії в родині. Ненадійність у взаємодії поколінь. Стать та вік як об'єкти біополітики. Тіло, епідемії, гігієна, смерть, секс, терор, влада навколо повсякденності та рутин.

## **Тема 8. Ненадійність статусу «бути людиною» в глобальному світі: від Бодрійяра і Фуко до Агамбена і Ваттімо**

Біополітики перетворення на людину. Побудування гарантованої та надійної системи людської цивілізації (за Н. Еліасом). Плюралізація та розклад традиційної системи людського в ХХ та ХХІ століттях. Смерть та життя як об'єкти біополітики.

Перспективи та розпочатки роботизації: від роботи до інтимності.

Макроефекти «ненадійності статусу бути людиною»: метайдентичносні конфлікти; політики ідентичностей; «ділки від групобудування» (за Р. Брубейкером); «біокапіталізм» (Ю. Волков); увага як товар в біокапіталізмі.

## **Тема 9. Від ненадійності і ризиків до шансів, можливостей і свобод: приводи для оптимізму**

Нові шанси для свободи (за З. Бауманом). Виправдовуючи глобалізацію (Дж. Бхагваті). Звільняючи людину від природних детермінацій: розвиток робототехніки, біотехнологій та соціальних технологій.

### 3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
Л		П	лаб	інд	ср	л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Історичні, політичні, економічні, соціокультурні, технічні передумови становлення	10	3				7						
Тема 2. Основні теорії глобальності та основні теорії ризику / ненадійності	11	3				8						
Тема 3. Економічні прояви ненадійності в умовах глобального світу. Відчуження в нових контекстах.	12	4				8						
Тема 4. Політичні прояви ризикованості буття сучасної людини: тероризм, війна, диктатури, тоталітаризми, політична алієнація	12	4				8						
Тема 5. Культурні механізми конструювання та відтворення ризикованості, шансів, ненадійності	12	3				8						
Тема 6. Соціоструктурні баланси ненадійності в глобальному світі	12	3				8						
Тема 7. Повсякденні практики людей під ударами глобальності та ризиків	10	3				6						
Тема 8. Ненадійність статусу «бути людиною» в глобальному світі: від Бодрійяра і Фуко до Агамбена і Ваттімо.	8	3				4						
Тема 9. Від ненадійності і ризиків до шансів, можливостей і свобод: приводи для оптимізму	3	2				5						
<b>Усього годин</b>	<b>90</b>	<b>28</b>				<b>62</b>						

#### 4. Теми семінарських занять Не передбачені

#### 5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	
1.	Синтетичний проект соціального кінематографу / відеоблог-фільму «Ненадійність життя: і нехай ніхто не піде ображеним»	
	<b>Разом</b>	<b>62</b>

#### Види навчальної діяльності (змішане навчання)

Лекції					
	Класифікація	Попередня підготовка	Подача нової інформації	Тренування	Зворотній зв'язок
Тема 1. Історичні, політичні, економічні, соціокультурні, технічні передумови становлення	Вступна	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Тексти; відеоконференція	Питання для самоперевірки; Робота з кейсами; Пошук відповідей на питання	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Запитання;</li> <li>● Обговорення навчального матеріалу</li> </ul>
Тема 2. Основні теорії глобальності та основні теорії ризику / ненадійності	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Тексти; відеоконференція	Питання для самоперевірки; Робота з кейсами; Пошук відповідей на питання	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Запитання;</li> <li>● Обговорення навчального матеріалу</li> </ul>
Тема 3. Економічні прояви ненадійності в умовах глобального світу. Відчуження в нових контекстах.	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Тексти; відеоконференція	Питання для самоперевірки; Робота з кейсами; Пошук відповідей на питання	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Запитання;</li> <li>● Обговорення навчального матеріалу</li> </ul>
Тема 4. Політичні прояви ризикованості буття сучасної людини: тероризм, війна, диктатури, тоталітаризми, політична алієнація	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Тексти; відеоконференція	Питання для самоперевірки; Робота з кейсами; Пошук відповідей на питання	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Запитання;</li> <li>● Обговорення навчального матеріалу</li> </ul>
Тема 5. Культурні механізми конструювання та відтворення ризикованості, шансів, ненадійності	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Тексти; відеоконференція	Питання для самоперевірки; Робота з кейсами; Пошук відповідей на питання	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Запитання;</li> <li>● Обговорення навчального матеріалу</li> </ul>
Тема 6. Соціоструктурні баланси ненадійності в глобальному світі	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Тексти; відеоконференція	Питання для самоперевірки; Робота з кейсами; Пошук відповідей на питання	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Запитання;</li> <li>● Обговорення навчального матеріалу</li> </ul>

Тема 7. Повсякденні практики людей під ударами глобальності та ризиків	Діяльність в аудиторії; діяльність в аудиторії (в залежності від потреби)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Тексти; відеоконференція	Питання для самоперевірки; Робота з кейсами; Пошук відповідей на питання	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Запитання;</li> <li>● Обговорення навчального матеріалу</li> </ul>
Тема 8. Ненадійність статусу «бути людиною» в глобальному світі: від Бодрійяра і Фуко до Агамбена і Ваттімо.	Інформаційна (тематична)	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою	Тексти; відеоконференція	Питання для самоперевірки; Робота з кейсами; Пошук відповідей на питання	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Запитання;</li> <li>● Обговорення навчального матеріалу</li> </ul>
Тема 9. Від ненадійності і ризиків до шансів, можливостей і свобод: приводи для оптимізму	Діяльність в аудиторії; діяльність в аудиторії (в залежності від потреби)	Опитування	<ul style="list-style-type: none"> <li>● Пошук відповідей на питання;</li> <li>● різнорівневі індивідуальні та групові завдання (звіт, презентація, проект тощо)</li> </ul>	Діалог, групове обговорення	Групові консультації; коментарі під час заняття від викладача

## 6. Індивідуальні завдання

За результатами курсу студенти готують роботу, що представляє собою двохшаровий текст, в якому:

- на першому рівні виписуються **місія, синопсис, фабула, сюжет, сценарій, хронометраж та антураж синтетичного проекту**, що представляє собою текст на «природній мові» (на рівні реплік персонажів), в якому в сюжеті, вчинках, речах, репліках, думках, моралі ролику доступно та просто викладається будь-яка обрана студентом проблема ненадійності життя в глобальному світі (економічна, політична, культурна, мовна, повсякденнісна, практична, трудова, інституційна, освітня, біополітична тощо);

- на другому рівні тексту студент постачає текст ролику **підстрочними посиланнями** на прочитані ним першоджерела з даного курсу (див. список літератури) та, за можливістю, - конкретними цитатами, в яких пояснюється на рівні категорій, понять, концепцій, яка саме проблема ненадійності, які її виміри, які аспекти і конкретні прояви зачіпляються в описаному фрагменті (репліці, описі речі, описі вчинку тощо).

Обсяг «першого шару» тексту складає від 10 до 14 тисяч знаків (0,25-0,35 др.а.), обсяг «другого шару» тексту – від 6 до 10 тисяч знаків (0,15-0,25 др.а.).

В ході роботи є допустимим починати як від «першого шару» (тобто задумавши конкретну проблему, підбирати цитати, думки, теоретиків, концепти), так і від «другого шару» (тобто, прочитавши певний набір текстів, знайти проблему, що поєднує ці думки, і оформити її у вигляді сюжету соціальної реклами).

**Місія** - це лаконічний і конкретний опис кінцевої мети, якої намагається досягти своїм проектом автор: ліквідація або ослаблення конкретної соціальної проблеми, її актуалізація в суспільній свідомості, перетворення проблеми або соціальної групи в «видиму» і т.п.

**Синопис** - це короткий виклад основного конфлікту і характеристики головних героїв (персонажів).

**Сюжет** - це послідовність і зв'язок опису подій; базова схема. Може в себе включати пролог, зав'язку, колізію, інтригу, перипетії, експозицію, кульмінацію, розв'язку, епілог

**Фабула** - фактична сторона сюжету, тобто події, факти, випадки, дії, стану в їх причинно-наслідкового, хронологічної послідовності, які компонуються і оформляються автором на основі закономірностей, вбачається автором у розвитку зображуваних явищ.

**Сценарій** - це послідовність і спосіб оформлення (інтонації, темп і т.п.) а) реплік; б) дій, здійснюваних персонажами.

**Антураж** - це опис речовий, матеріальної, предметного середовища, в якій здійснюється зйомка і реалізація (конкретні речі, предмети меблів, знаково-символічні аспекти, колірна гамма, стан речей, їх взаємне розташування, їх використання і т.п.)

### 7. Методи навчання

Лекції, пояснення, бесіди, дискусії, діалог, групове обговорення; короткі усні відповіді на питання, групові консультації; коментарі під час заняття від викладача, робота з навчальною та науковою літературою.

### 7. Методи контролю

Самостійна робота типу «Синтетичний проект», залікові роботи

### 8. Схема нарахування балів

Поточне тестування та самостійна робота									Підсумковий семестровий контроль (залік)	Сума
									40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
- участь в аудиторній роботі протягом проведення інтерактивних лекцій (до 15 балів);										
- синтетичний проект (до 45 балів)										
60 балів									40	100

## Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

## 9. Рекомендована література

### Основна література

1. Соціологія глобалізації : навчальний посібник / за ред. Култаєвої М.Д. Харків : ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2007.
2. Alan Scott. *New Critical Writings in Political Sociology Volume Three: Globalization and Contemporary Challenges to the Nation-State*. Ashgate/Routledge, 2009. 469 pp.
3. Vincent Rouzé. *Cultural Crowdfunding Platform: Capitalism, Labour And Globalization [1st Edition]*. University Of Westminster Press, 2020. 128 pp.
4. Mammadova T. Globalization: a trigger of civilizational clash? // *Гілея: науковий вісник*. 2015. № 94(3). С. 346-349.
5. Ralph Schroeder. *Social Theory: After The Internet Media, Technology, And Globalization [1st Edition]*. UCL Press, 2018. 210 pp.
6. Pick D. Globalisation, reflexive modernisation, and development: the case of India / David Pick, Kandy Dayaram// *Society and Business Review*, 2006. Vol. 1 Iss: 2, pp.171–183.
7. Grenfell Damian, James Paul. *Rethinking Insecurity, War and Violence: Beyond Savage Globalization? [1 ed.]*. Routledge. 2008. 246 p.
8. Eriksen Prof. Thomas Hylland, Bal Ellen, Salemink Oscar. *A World of Insecurity: Anthropological Perspectives of Human Security*. Pluto Press. 2010. 320 p.
9. Ingram Alan, Dodds Klaus. *Spaces of Security and Insecurity (Critical Geopolitics)*. 2009. 303 p.
10. Vail John. *Insecure Times: Living with Insecurity in Modern Times [1 ed.]*. 1999. 256 p.
11. Blau Joel. *Illusions of Prosperity: America's Working Families in an Age of Economic Insecurity*. 2001. 288 p.
12. Roberts David. *Human Insecurity: Global Structures of Violence*. 2008. 204 p.
13. Aas Katj Franko. *Technologies of Insecurity: The Surveillance of Everyday Life [1 ed.]*. 2008. 296 p.

14. Agathangelou Anna M. *The Global Political Economy of Sex: Desire, Violence, and Insecurity in Mediterranean Nation States* [First Edition]. 2004. 226 p.
15. Forgas Joseph P., Crano William D., Fiedler Klaus. *The Psychology of Insecurity: Seeking Certainty Where None Can Be Found*. Routledge. 2023. 410 p.

#### Допоміжна література

1. Raelene Wilding. *Families, Intimacy and Globalization: Floating Ties*. Macmillan Education; Palgrave. 2018. 211 pp..
2. Luke Martell. *The Sociology of Globalization* [2 ed.]. Polity, 2016. 300 pp.
3. Masoud Mohammadi Alamuti. *Critical Rationalism and Globalization: Towards the Sociology of the Open Global Society* [1 ed.]. Routledge, 2015. 286 pp.
4. Kate Nash. *Contemporary Political Sociology: Globalization, Politics and Power, Second Edition* [2 ed.]. 2010. 304 pp.
5. Gavin Kendall, Ian Woodward, Zlatko Skrbis. *The Sociology of Cosmopolitanism: Globalization, Identity, Culture and Government*. Palgrave Macmillan, 2009. 260 pp.
6. Кись Р. Глобалізація, локалізація, глокалізація. *Глобалізація, Європейський Союз та Україна. Незалежний культурологічний часопис*. 2000. Вип. 19. С. 224–233.
7. Chris Rumford. *Cosmopolitan Spaces: Europe, Globalization, Theory* [1 ed.]. Routledge, 2008. 178 pp.
8. Paula Chakravartty, Katharine Sarikakis. *Media Policy and Globalization*. Edinburgh University Press, 2006. 192 pp.
9. Малюк А. Дискурс глобалізації з точки зору світ-системного аналізу. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2005. № 2. С.176–196.
10. Dal Yong Jin. *Globalization and Media in the Digital Platform Age* [1 ed.]. Routledge, 2019. 184 pp.
11. Sumanth Inukonda. *Media, Nationalism and Globalization: The Telangana Movement and Indian Politics* [1 ed.]. Routledge India, 2019. 170 pp.
12. Хансен Д. Україна і глобалізаційні економічні процеси. *Виклик глобалізації*. Київ, 2002. С.110–124.
13. Чешков М. Глобалізація: сутність, сучасна фаза, перспективи. *Глобалізація, Європейський Союз та Україна. Незалежний культурологічний часопис*. 2000. Вип. 19. С. 178–193.
14. Cohen R., Kennedy P. *Global Sociology*. NY : New York University Press, 2000. 408 p.
15. Chanda N. *Bound Together: How Traders, Preachers, Adventurers, and Warriors Shaped Globalization*. New Haven (Ct.); London : Yale Univ. Press, 2007. p. 245–254.

16. Media and Globalization : Why the State Matters / ed. by N. Morris, S. Waisbord ; Epilogue by K. Nordenstreng. Lanham : Rowman & Littlefield, 2001. XVI, 197 p.
17. Ray L. Globalization and everyday life. London and New York, 2007.
18. Robertson R. Globalization : Social Theory and Global Culture. London, 1992. 286 p.
19. Scholte J. Beyond the Buzzword: Towards a Critical Theory of Globalization // Globalization : Theory and Practice / ed. by E. Kofman and G. Youngs. – London : Continuum, 1996. p. 44–45.
20. Talbott S. The Great Experiment : The Story of Ancient Empires, Modern States, and the Quest for a Global Nation. N. Y. : Simon & Schuster, 2008. p. 257.
21. Jennifer Dailey-O’Cain (auth.). Trans-National English in Social Media Communities. Palgrave Macmillan UK, 2017. 323 pp.
22. Mike Friedrichsen, Yahya Kamalipour. Digital Transformation in Journalism and News Media. Media Management, Media Convergence and Globalization. Springer, 2016. 554 pp.
23. Marshall Lyndon. Practical Insecurity: The Layman's Guide to Digital Security and Digital Self-defense. River Publishers. 2023. 190 p.
24. Grusin Richard (editor). Insecurity. University of Minnesota Press. 2022. 272 p.
25. Bardhan Pranab. A World of Insecurity: Democratic Disenchantment in Rich and Poor Countries. Harvard University Press. 2022. 240 p.
26. Ellis Ben. Being Feared: The Micro-Dynamics of Fear and Insecurity. Palgrave Macmillan. 2021. 155 p.
27. Baines Victoria. Rhetoric of InSecurity: The Language of Danger, Fear and Safety in National and International Contexts. Routledge. 2021. 155 p.
28. Mandel Robert. Interdependent Yet Intolerant: Native Citizen-Foreign Migrant Violence and Global Insecurity. Stanford University Press. 2021. 302 p.
29. Rosenbluth Frances McCall (editor), Weir Margaret (editor).
30. Who Gets What?: The New Politics of Insecurity. Cambridge University Press. 2021. 320 p.
31. Gordon Ann; Hamilton Kai. Homeland Insecurity: Terrorism, Mass Shootings and the Public. Routledge. 2021. 119 p.
32. Watts Alan W. The Wisdom of Insecurity: A Message for an Age of Anxiety. Vintage. 2020.
33. Shapiro Ian, Graetz Michael J. The Wolf at the Door: The Menace of Economic Insecurity and How to Fight It. Harvard University Press. 2020. 320 p.
34. Kaldor Mary, Sassen Saskia. Cities at War: Global Insecurity and Urban Resistance. Columbia University Press. 2020 p;
35. Pratt John. Law, Insecurity And Risk Control: Neo-Liberal Governance And The Populist Revolt [1st Edition]. Palgrave Macmillan. 2020. 400 p.



36. Bernaschi Daniela. Collective Actions of Solidarity against Food Insecurity: The impact in terms of Capabilities [1st ed.]. Springer Fachmedien Wiesbaden;Springer VS. 2020. XVI, 92 p.

37. Kistler Marvin. Emotional Freedom with No Fear, No Anger, and No Insecurity. Austin Macauley Publishers. 2020.

**10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції,  
інше методичне забезпечення**

1. Всесвітній банк. Офіційний сайт: <https://www.worldbank.org/en/home>
2. Міжнародна організація праці. Офіційний сайт: <http://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
3. Міжнародний фонд Відродження. Україна: <http://www.irf.kiev.ua>
4. Світова організація торгівлі. Офіційний сайт: <http://www.wto.org/>
5. НАТО. Офіційний сайт: <https://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm>
6. ОБСЄ. Офіційний сайт: <http://www.osce.org/>
7. ООН. Офіційний сайт: <https://www.un.org/>